

3. Статистичний щорічник Чернівецької області за 1995 рік / За ред. В.М. Камінської; Держ. ком. статистики, Чернівецьке обласне управління статистики. - Чернівці, 1996. - 335 с.
4. Статистичний щорічник Чернівецької області за 2000 рік / За ред. В.М. Камінської; Держ. ком. статистики, Чернівецьке обласне управління статистики. - Чернівці, 2001. - 381 с.
5. Статистичний щорічник Чернівецької області за 2009 рік / За ред. А.В. Ротаря; Держ. ком. статистики, Чернівецьке обласне управління статистики. - Чернівці, 2010. - 527 с.

***Annotation.** Rural Areas should be viewed as a systemic phenomenon, which also includes all the territory that in some form or function is its integral. Because rural areas is a multifunctional System of relations and connections to ensure her life and manifests itself in the économie, financial and material status of various organizational and legal structures that operate within its limits, the public and State.*

***Key words:** rural, natural resource potential, agricultural enterprises, development of agriculture, manufacturing, plant, animal*

УДК 911.3

І.І. Ковтуник, к.геогр.н., старший викладач,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ НА ТЕРИТОРІАЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЮ

На основі системи показників і аналізу статистичних даних досліджено міжрегіональні відміни в розміщенні інвестицій у зв'язок. Визначено особливості їх територіального поширення. Узагальнено інвестиційний чинник територіальної організації зв'язку в Україні.

***Ключові слова:** зв'язок, чинник, інвестиційний чинник, територіальна структура, територіальна організація.*

Постановка проблеми. Однією з рушійних сил сучасного процесу глобалізації виступають інвестиційні ресурси, обсяги яких постійно зростають. Для відносно глибокого дослідження зв'язку потрібно проаналізувати два головні показники інвестиційного чинника територіальної організації даного виду економічної діяльності - інвестиції в основний капітал у зв'язок і прями іноземні інвестиції (ПІІ) в зв'язок. В даній

статті проаналізовано інвестиції в основний капітал у зв'язок і детально розглянуто ПІІ в зв'язок - показники інвестиційного чиннику територіальної організації зв'язку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На жаль, незважаючи на велику актуальність поставленої теми, робіт по ній видано досить мало. В основному, - це роботи вчених-економістів, які не містять географічного аналізу. Дослідження суспільно-географічного напрямку, присвячені інвестиційному чиннику територіальної організації зв'язку в Україні, - просто відсутні.

Мета і завдання статті. Метою дослідження є вивчити інвестиційний чинник територіальної організації зв'язку в Україні.

Досягнення поставленої мети здійснювалось через постановку і вирішення наступних завдань:

- 1) визначити показники, які впливають на інвестиційний чинник територіальної організації зв'язку в Україні;
- 2) дослідити інвестиційний чинник територіальної організації зв'язку;
- 3) узагальнити інвестиційний чинник територіальної організації зв'язку в Україні.

Основний матеріал дослідження. Інвестиційний чинник територіальної організації зв'язку в Україні має значний вплив на розвиток даного виду економічної діяльності. Правильність такого судження підтверджує проведений кореляційний аналіз двох основних показників інвестиційного чиннику територіальної організації зв'язку - інвестицій в основний капітал у зв'язок і ПІІ у зв'язок (табл. 1).

Таблиця 1

Інвестиції в основний капітал у зв'язок в 2009 р. та динаміка їх обсягу за 2006-2009 рр. в регіонах України

Регіони	Інвестиції в основний капітал у зв'язок						Динаміка (до попереднього року) обсягу інвестицій в основний капітал у зв'язок, %		
	В фактичних цінах, тис. грн.	В реальних цінах, тис. грн.	Рівень територіального зосередження		Рівень територіальної концентрації		2007	2008	2009
			Частка регіону в Україні, %	ІТЗ	На 1000 жителів, грн.	ІТК			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Україна	5651000	5032057	100,0	1,00	106539	1,00	118,1	137,6	148,5
АР Крим	276259	246001	4,9	1,23	103667	0,97	142,7	167,1	102,1
Вінницька	64454	57394	1,1	0,28	33369	0,31	194,8	92,5	140,1
Волинська	46500	41407	0,8	0,20	39624	0,37	160,4	108,4	133,7
Дніпропетровська	635000	565450	11,2	2,80	162673	1,53	157,5	137,0	150,3
Донецька	310536	276524	5,5	1,38	59188	0,56	157,8	173,8	112,9
Житомирська	47334	42150	0,8	0,20	31338	0,29	107,5	98,7	136,0
Закарпатська	106200	94568	1,9	0,48	75776	0,71	65,4	251,7	190,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Запорізька	129385	115214	2,3	0,58	61382	0,58	123,0	133,7	142,0
Івано-Франківська	65926	58705	1,2	0,30	42113	0,40	182,9	118,6	174,0
Київська	1673207	1489944	29,6	7,40	338778	3,18	70,4	119,9	160,3
Кіровоградська	57500	51202	1,0	0,25	47234	0,44	71,7	133,0	199,3
Луганська	105155	93638	1,9	0,48	38376	0,36	170,9	105,8	168,4
Львівська	531000	472841	9,4	2,35	182705	1,71	167,7	143,8	147,6
Миколаївська	71240	63437	1,3	0,33	51617	0,48	86,7	176,4	212,3
Одеська	500000	445236	8,8	2,20	184286	1,73	113,7	158,2	155,4
Полтавська	70223	62532	1,2	0,30	39779	0,37	82,5	169,0	107,9
Рівненська	41573	37020	0,7	0,18	31886	0,30	140,6	152,9	115,7
Сумська	44040	39216	0,8	0,20	31524	0,30	*	*	*
Тернопільська	34755	30948	0,6	0,15	27632	0,26	*	*	*
Харківська	490700	436955	8,7	2,18	153425	1,44	180,3	134,2	120,5
Херсонська	98077	87335	1,7	0,43	76744	0,72	79,6	136,6	275,2
Хмельницька	64164	57136	1,1	0,28	41164	0,39	281,9	129,4	187,9
Черкаська	93927	83639	1,7	0,43	61635	0,58	*	*	*
Чернівецька	55800	49688	1,0	0,25	54542	0,51	129,0	226,4	78,5
Чернігівська	46620	41514	0,8	0,20	34944	0,33	149,8	245,4	101,0

Розраховано за даними: [1-4].

* Розрахунок є неможливим, оскільки дані: [1-3] подані в сумі з транспортом.

Важливою складовою інвестиційного ринку України є ПІІ. Зрозуміло, що країни, котрі намагаються залучити ПІІ, не можуть впливати на чинники, які властиві фірмам-інвесторам. Втім, дані країни мають реальний вплив на чинники, які характеризують місцевий ринок та політику уряду щодо активізації процесу прямого іноземного інвестування.

Чинники, які впливають на схильність компаній (фірм) до інвестування:

1. Галузева специфіка компаній;
2. Зрілість фірм;
3. Стратегія компаній;
4. Організаційно-управлінська структура фірм;
5. Досвід компаній у міжнародному бізнесі.

На сучасному етапі спільні підприємства (СП) є головною формою залучення ПІІ в економіку регіонів України. Створення спільних із прямими іноземними партнерами підприємств відбувається досить інтенсивно. Проте, реальний соціально-економічний ефект від їх діяльності - незначний: продуктивно працюють у сучасних умовах господарювання лише близько половини таких підприємств. На теперішній час для підприємств з участю іноземного капіталу властива низка негативних характеристик:

1. Невеликий статутний фонд;
2. Схильність до диверсифікації за кількістю партнерів, видами діяльності і розподілом по регіонам;
3. Орієнтація на внутрішній ринок та виробництво низькотехнологічних товарів і послуг;
4. Обережність щодо інвестування значних обсягів капіталу;

5. Можливість миттєвого згорання діяльності.

Отже, в основному, вітчизняні СП - це малі і середні підприємства, які орієнтуються на швидке повернення капіталу.

Істотний вплив на те, якими саме за своєю сутністю будуть СП, має такий чинник, як тип іноземного інвестора. Найбільш придатний для регіонів України «наймасовіший» тип інвестора орієнтується на випуск споживчих товарів і послуг із використанням місцевих переваг. Створені цими інвесторами СП, організовані на звичних засадах і залежать від ряду різноманітних обставин:

1. Дотримання умов контракту;
2. Рівень державного втручання;
3. Система захисту прав власності;
4. Досконалість митного законодавства;
5. Врахування негативних наслідків.

Таким чином, негативний вплив даних обставин і спричиняє неефективність функціонування СП.

СП відіграють першочергову роль у залученні ПІІ. Саме тому, дослідженню тенденцій їх розвитку та результатів діяльності приділяється значна увага, в світлі вирішення проблем інтенсивного залучення та ефективного використання ПІІ.

Особливості створення СП;

1. Незначний статутний фонд компаній;
2. Схильність фірм до диверсифікації діяльності;
3. Орієнтація компаній на внутрішній ринок;
4. Досвід фірм роботи на зовнішньому ринку;
5. Можливість компаній швидкого вилучення коштів.

Особливості створення спільних підприємств зв'язку (СПЗ):

1. В олігополістичному виді економічної діяльності, яким є зв'язок, СПЗ більш поширені, аніж у других видах економічної діяльності, в яких рівень конкуренції значно вищий;
2. На початковому етапі свого розвитку компанії зв'язку виявляють більший інтерес до створення СПЗ, ніж на етапі «зрілості»;
3. Фірми з високим рівнем диверсифікації діяльності характеризуються бажанням брати участь у створенні СПЗ, на відміну від фірм із низьким рівнем диверсифікації, які намагаються втримати лідерство вже на освоєному ринку;

4. Компанії зв'язку зі складною організаційно-управлінською структурою потребують контролю над своїми структурними підрозділами, тому вони схильні уникати участі в створенні СПЗ;

5. Фірми, які зайняті в масових виробництвах зі стабільною технологією, більшою мірою готові створювати СПЗ. Але останнім часом виразно простежується наступна тенденція: компанії зв'язку, які функціонують у передових видах і підвидах зв'язку, проявляють схильність до створення СПЗ у зв'язку з тим, що при проведенні науково-дослідних робіт, крім основних, стають власниками ще й побічних технологій, які освоюють у межах СПЗ.

Прикладом СПЗ може бути так звана «велика трійка» дистриб'юторів і торгівців: ERC, MTI і Unitrade. Остання нещодавно була поділена на три компанії в складі інвестиційної групи AVentures: Direct Line, S-мастер і Udicom. До речі, «велика трійка» отримує і найбільші доходи на внутрішньому ринку (сумарно - 211000 тис. євро в 2003 р.) [10].

Отже, запропоновані особливості створення СП та СПЗ, відбивають сучасні тенденції залучення ПІІ, а також провідні стратегії розвитку української та іноземної сторони.

Аналіз характерних особливостей процесу прямого іноземного інвестування дозволяє зробити висновок, що на сучасному етапі в структурі прямих іноземних капіталів у регіонах України можна виділити наступні потоки:

1. Дрібний і середній капітал підприємств (особисті зв'язки партнерів по СП);
2. Великий капітал транснаціональних корпорацій (міжнародні зв'язки партнерів по СП);
3. Можливість миттєвого завершення роботи (перспектива швидкого закінчення функціонування).

Висновки. Детальний аналіз цієї статті дозволяє зробити наступні висновки: по-перше, що в регіонах України має місце невикористання платоспроможного попиту на послуги зв'язку;

по-друге, виявлено регіони, інвестиції в розвиток послуг зв'язку яких, будуть у найближчий час найбільш ефективними.

На це вказує аналіз двох головних показників інвестиційного чиннику територіальної організації зв'язку - інвестицій в основний капітал у зв'язок і ПІІ у зв'язок.

Список використаних джерел

- 1) Статистичний регіональний щорічник України за 2006 рік (електронна версія).

- 2) Статистичний регіональний щорічник України за 2007 рік (електронна версія).
- 3) Статистичний регіональний щорічник України за 2008 рік (електронна версія).
- 4) Статистичний регіональний щорічник України за 2009 рік (електронна версія).
- 5) <http://www.sinvest.ru>.

***Annotation.** On the basis of system of marks and analysis of statistic materials interregional differences of location of investments in communication are investigated. Peculiarities of its territorial spreading are defined. Investing factor of territorial organization of communication in Ukraine is generalized.*

***Key words:** communication, factor, investing factor, territorial structure, territorial organization.*

УДК: 658.012.12

О.М. Костецький, *К.фіз.-мат.н., доцент,*

О.О. Костецький, *здобувач,*

Львівський національний аграрний університет, м.Дубляни

УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРОТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА З ДОТРИМАННЯМ УМОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ РІВНОВАГИ

Розглядаються проблеми екологізації туристичних послуг. Встановлено умови, для яких прибутки аготуристичних підприємств можуть бути сумірні або перевищувати еколого- економічні збитки. Запропоновано враховувати в розрахунках відпускної ціни туристичного продукту його екологічну ціну, а в розрахунках рентабельності агротуристичного підприємства — еколого- економічні збитки, розмір яких потрібно компенсувати власникам території для виконання робіт з відновлення екологічного середовища.

***Ключові слова:** агротуризм, екологізація економіки, екологічна ціна, еколого- економічні збитки, екологічна чистота.*

Постановка проблеми. В останній період інтенсивний розвиток економіки зумовив відчутний негативний вплив на екологічне середовище. Тому тепер стали актуальними процеси екологізації економіки [1, с. 216-246], які зорієнтовані на зменшення інтегрального екодеструктивного впливу процесів виробництва і споживання товарів і послуг у рахунку на одиницю сукупного суспільного продукту. Існує